เทศน์เช้า วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๙

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ วันนี้วันพระ วันพระสุดท้ายของการเข้าพรรษาไง วันพระต้น อาราธนาเข้าพรรษา วันนี้วันมหาปวารณา

มหาปวารณา หมายความว่า อธิษฐานพรรษาแล้ว ในพรรษานั้นการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมามีการขัดการแย้งกัน มีการกระทบกระเทือนกัน เพราะเรื่องของกิเลสในหัวใจของคนมันร้ายนัก มันเป่าหู มันเหยียบย่ำ มันทำลาย แล้วมันระรานคนอื่นทั้งสิ้น ระรานคนอื่นทั้งสิ้น คิดว่าที่นั่นมันเป็นธรรมๆ นั่นแหละคือการกระทบกระเทือนกันในพรรษา

ออกพรรษาแล้ว ใน ๓ เดือน การฝึกหัดประพฤติปฏิบัตินั้นเกิดสติเกิดปัญญาขึ้น สติปัญญามันเท่าทันความรู้สึกนึกคิดของตน ว่าสิ่งที่ทำไปนั้นมันผิดมันพลาดสิ่งใด ให้ปวารณาต่อกัน คือให้เตือนกัน ให้ขอโทษกัน ให้อภัยต่อกันในวันมหาปวารณา

©2026 sa-ngob.com

ในวันมหาปวารณานี้ถึงเป็นวันที่ยิ่งใหญ่ในพระพุทธศาสนา หมายความว่า ผู้ใดทำความผิดพลาดสิ่งใดแล้วรู้สึกสำนึกได้ เป็นอริยวินัย

วินัยๆ เป็นเรื่องวินัยบังคับใช้อยู่แล้ว แต่อริยวินัยมันสำนึกได้ มันให้อภัยกันได้ มันคุยกัน ตกลงกันได้ เห็นไหม มันเป็นเรื่องความมหัศจรรย์ในพระพุทธศาสนา

แต่เราชาวพุทธๆ เราทำกันเป็นประเพณีวัฒนธรรมเท่านั้น ประเพณีวัฒนธรรมเท่านั้น แล้วก็ชื่นชมว่าพระพุทธศาสนานี้ยิ่งใหญ่ แล้วก็เอาพระพุทธศาสนาไปคุยโม้โอ้อวดว่าพระพุทธศาสนานี้ยอดเยี่ยม แต่ในหัวใจเราทุกข์ยากมาก

ในหัวใจของเรา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราควรได้ประโยชน์จากพระพุทธศาสนา เราควรตักตวงคุณงามความดี ตักตวงคุณธรรมเข้ามาในหัวใจของเราให้เป็นธรรมในพระพุทธศาสนา

สิ่งที่มีคุณค่าที่สุด มีคุณค่าที่สุดคือรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วเราก็ทำประเพณีวัฒนธรรมกันทุกปีๆๆ แล้วเราก็ยังทุกข์ยากๆ กันอยู่เหมือนเดิม แต่ไปคุยโม้โอ้อวดเขานะว่าพระพุทธศาสนานี้ยิ่งใหญ่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์นะ สอนสามโลกธาตุ ตั้งแต่พรหมลงมา เทวดา อินทร์ พรหมเขายังชื่นชมของเขา

©2026 sa-ngob.com

เราเป็นมนุษย์ เราก็เอาสิ่งนั้น เอาวัฒนธรรมนั้นน่ะมาคุยโม้โอ้อวดกัน สุดท้ายทุกอย่างโดนยักษ์เอาไปกินหมดเลย

เวลามันกลืนกินทุกสิ่งทุกอย่าง

เราเป็นผู้อาวุโสฯ เพราะว่ารัตตัญญู เพราะมีอายุอยู่ยืนยาว แล้วเห็นของประเพณีวัฒนธรรม เข้าพรรษา ออกพรรษา เข้าพรรษา ออกพรรษา ๒,๕๖๙ ปีแล้ว แต่หัวใจของเราล่ะ มีสิ่งใดเป็นชิ้นเป็นอัน

ภาคทฤษฎี ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมวินัยที่เราเชิดชูบูชามาก ถ้าไม่มีพระพุทธศาสนา เราจะไม่มีประเพณีวัฒนธรรม ถ้าไม่มีพระพุทธศาสนา เราจะไม่มีอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา แล้วไม่มีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์เราที่ฝึกหัดปฏิบัติมา

ผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติมานะ ปฏิบัติตามข้อเท็จจริงในหัวใจของท่าน ถ้าฝึกหัดปฏิบัติในข้อเท็จจริงในหัวใจของท่าน หลวงตาพระมหาบัวท่านเน้นย้ำเลย

“สิ่งที่น่ากลัวที่สุดคือกิเลสในใจคน”

กิเลสในใจคน แล้วถ้ากิเลสมันแปลงร่าง อ้างธรรมะ มันสองชั้นเลยนะ

เรานี่ เราเห็นคนชั่วช้าลามก เราก็รับไม่ได้อยู่แล้วใช่ไหม ไอ้ผู้ดีเรียบร้อย มีธรรมะ เราก็ไว้ใจ สองชั้น สามชั้นนะ

©2026 sa-ngob.com

สิ่งที่น่ากลัวที่สุดคือกิเลสในหัวใจของคน

การฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ทำสัมมาสมาธิ ทำความสงบของใจเข้ามาให้ได้ ไอ้ใจตัวเรานั่นแหละ ไอ้กิเลสในใจคนที่น่ากลัวที่สุดนั่นแหละ แล้วมันทำลายเรานะ ทำลายพระสงบ ยิ้มแย้มแจ่มใส ออดอ้อนออเซาะ คนนี้เชื่อถือศรัทธา นี่ไง กิเลสในใจของคน

แต่ถ้าพระสงบฝึกหัดปฏิบัติ ทำความสงบของใจให้ได้ กว่าใจสงบเข้ามา มันผ่านไอ้ที่ออเซาะฉอเลาะ ไอ้ปลิ้นปล้อนกะล่อนนั่นน่ะ กิเลสสงบตัวลง

คำว่า “สงบตัวลง” เพราะมันสงบตัวลง เราถึงสงบระงับได้

กิเลสในใจคนที่น่ากลัวนัก กิเลสในใจที่น่ากลัวนัก มันสงบตัวลงสงบด้วยปัญญาอบรมสมาธิ สงบด้วยศรัทธา สงบด้วยการกระทำ แต่การสงบนั้นมันแปลกประหลาดมหัศจรรย์ไปร้อยแปดพันเก้า แล้วแต่จริตนิสัย พอมันจะสงบ มันจะไปรู้ไปเห็นสิ่งใด คนเราไปตื่นเต้นบ้าบอคอแตกแค่นี้ส่งออก

โดยธรรมชาติของมัน กิเลสที่ร้ายนัก มันปลิ้นมันปล้อน มันหลอกมันลวง มันหลงน่ะ มันหลงผิด เห็นผิด ความผิด แต่มันคิดว่าถูก นั่นน่ะเรื่องโลกๆ เรื่องวิทยาศาสตร์

วิทยาศาสตร์คือความคิดเรานี่ไง แต่เราศรัทธาพระพุทธศาสนาไง เราก็พยายามจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาไง

©2026 sa-ngob.com

พอมันเป็นภวังค์ เห็นไหม จากจิตมันเป็นภวังค์ มันไปรู้ไปเห็น อู้ฮู! บรรลุธรรมๆๆ

เพราะคำว่า “บรรลุธรรม” เขาบอกว่า มันมีอยู่โดยดั้งเดิม ก็ไปรู้ไปเห็นมันเอง ก็เห็นแค่นี้หรือ บ้าบอคอแตกกันอยู่แค่นี้ใช่ไหม

แต่ถ้ากิเลสมันสงบตัวลง พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน สัมมาสมาธิ กิเลสมันสงบตัวลงๆ

สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ๆ แต่ถ้ามึงไม่มีสมาธิ มึงทำให้สงบตัวลงไม่ได้ ไอ้ที่มึงคิดน่ะกิเลสล้วนๆ เลยล่ะ เขาเรียกสมุทัย ตัณหาความทะยานอยากเจือปนมากับความคิดเอ็งทั้งหมด ไม่มีอิสระเสรีภาพ ไม่มี

เพราะหลวงปู่มั่นสอน กิเลสอยู่ที่ฐีติจิต อยู่ที่จิตเดิมแท้ อยู่ที่จิตใต้สำนึกนั้น อยู่ที่ก่อนความคิดจะเกิดน่ะ

ความคิดเกิดจากจิต ไม่ใช่จิต แต่กิเลสมันอยู่ที่ฐีติจิต แล้วเอ็งคิดออกมา คิดมาโดยกิเลสมันหลอกมาชั้นหนึ่งแล้ว แล้วเอ็งไปรู้ไปเห็นอะไรเอ็งก็ว่าไปตามเกม แต่กูฟังครูบาอาจารย์มาเยอะนะ กูเคยปฏิบัติกับหลวงปู่มั่นนะเว้ย หลวงปู่มั่นสอนกูมานะ

อ้างแบรนด์นู่น อ้างข้างหลังนู่น แต่ตัวเองเป็นเปรต อ้างธรรมะไปเรื่อย

พูดธรรมะ ก็พูดธรรมะ อ้าว! ก็พูดธรรมะผิดตรงไหน

©2026 sa-ngob.com

พูดธรรมะไม่ผิดหรอก แต่ใจมึงน่ะผิด เพราะมันไม่ใช่พูดจากใจของเอ็ง มันพูดจากกิเลสของเอ็ง เพราะกิเลสเอ็งโง่ เหยียบย่ำตัวมึงแล้วจะหลอกลวงตน แล้วจะไปหลอกคนอื่น อ้างธรรมะนะ ลูกศิษย์กรรมฐาน

นี่ไง วันอาราธนา เข้าพรรษา เราก็ฝึกหัดปฏิบัติของเราเพื่อความเป็นจริงเป็นจังของเราเข้ามา เวลาวันออกพรรษา ๙๐ วัน ๓ เดือน มืดสว่างๆ มันกลืนกินมันไปหมดแล้ว ๒,๕๖๙ ปี เวลามันกลืนกินไปหมด นี่ก็พรรษาผ่านไปแล้ว มันกลืนกินไปแล้ว แต่ที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ มันสว่างไสวของมัน มันพอใจของมัน

เวลาเขาบอกสว่างๆ

เราอัดยับเลย แต่นี่บอกมันสว่างไสวของมัน ไอ้สว่างๆ อย่างนั้นมันสว่างเพราะมันส่งออกไป สว่างโดยไร้สาระ สว่างไปโดยที่เราไม่รู้จักสิ่งใด ยกย่องว่าความสว่างนั้นเป็นผลตอบแทน ความสว่างนั้นเป็นความยิ่งใหญ่

แต่พุทโธๆ ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา มันสว่างกระจ่างแจ้ง มันไม่ใช่โง่เขลาให้กิเลสมันขี่หัว มันสว่างให้ใคร สว่างของใคร สว่างก็พระอาทิตย์ตก พระอาทิตย์ขึ้น มันก็สว่างของมัน

ถ้าจิตของเรา ถ้ามันผ่องแผ้วขึ้นมา มันสว่างกระจ่างแจ้งด้วยความเข้าใจของมัน มันเห็นว่าพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานไง

©2026 sa-ngob.com

เขาไปสังเวชนียสถานทั้ง ๔ เพื่อจะไปที่เกิด ที่แก่ ที่ตรัสรู้ ที่ปรินิพพานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นั่นมันเป็นประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธไง สร้างวัดมหัศจรรย์พันลึกขึ้นมา แล้วก็ไปสังเวชนียสถานทั้ง ๔ ขึ้นมา แล้วก็ไปเอาแบบนั้นมาสร้างในวัดของตัว ในวัดของตัว แล้วก็ยังไปอินเดียอยู่อีกนะ

แต่ครูบาอาจารย์ของเราไม่เคยไปไหนเลย อยู่กับวิหารธรรมในใจดวงนี้ โลกนี้มีเพราะมีเรา เพราะเรามีชีวิตใช่ไหม เราถึงรับรู้เรื่องโลกทั้งหมด เพราะเรามีชีวิตใช่ไหม เราถึงมีสิทธิ์ในทรัพย์สิน มีสิทธิในชีวิตของตน เพราะมีเราใช่ไหม

ถ้าใจเรานั้นมันผ่องแผ้ว มันไม่ใช่ผ่องแผ้วจากความอับเฉา ไม่ใช่ผ่องแผ้วจากความเศร้าหมอง มันผ่องแผ้วจากคำบริกรรม พุทธะ พุทโธๆๆ มันผ่องแผ้วจากเราใช้สติปัญญาอบรมสมาธิ

สติปัญญาอบรมสมาธิ หมายความว่า พิจารณาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยที่พระไตรปิฎก ที่ทฤษฎีนั่นน่ะ นั่นล่ะธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราศึกษา เราค้นคว้า เราจำได้ แล้วเรามีสติปัญญาเอาสิ่งนั้นมาเทียบกับอารมณ์ความรู้สึกของเราว่า ที่มันเกิด มันเกิดอะไร มันคิด มันคิดอะไร มันรู้ มันรู้อะไร

โดยธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มึงสู้ไม่ได้แล้วกันล่ะ มึงพ่ายแพ้แน่นอน กิเลสมึงพ่ายแพ้แน่นอน

©2026 sa-ngob.com

กิเลส สิ่งที่น่ากลัวที่สุดคือกิเลสในหัวใจของคน

เราพิจารณาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กิเลสมันพ่ายแพ้ๆๆ พ่ายแพ้อยู่แล้ว แต่เราไม่เคยมีสติไง เราไปจำธรรมะของครูบาอาจารย์มา แล้วเราก็โพนทะนาไปไง แล้วมึงรู้อะไร อย่างกับหมาบ้า แต่ถ้าเรามีสติปัญญาพิจารณาธรรม ปัญญาอบรมสมาธิ มันพิจารณาไปแล้วมันพ่ายแพ้อยู่แล้ว

ตัณหาความทะยานอยากที่มันล้นฝั่งในใจ มันล้นอยู่อย่างนั้นน่ะ แล้วมันก็บวกกับความชอบของตัว ไปบวกกับธรรมะพระพุทธเจ้านะ อู๋ย! ปากเปียกปากแฉะ ตกภวังค์ รู้ออกไปร้อยแปดพันเก้า

แค่ทำสมาธินะ สมาธิที่ถูกต้องชอบธรรม ความสงบ สมถกรรมฐาน ถ้าถูกต้องชอบธรรม เขาจะมีความสงบสุข

นี่ไง ไอ้ว่ากระจ่างแจ้ง มันปกติสุข มันสงบสุข เพราะอะไร

เพราะในวงกรรมฐาน พระทำสมาธิก็ทำสมาธิไม่ได้ มันเป็นภวังค์ทั้งนั้น แล้วเวลาทำสมาธิได้ก็ว่าคือนิพพาน

ฉะนั้น ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ๆ ทุกคนก็ยอมรับว่าสมาธิแก้กิเลสไม่ได้ แล้วเป็นข้อเท็จจริงมันก็แก้กิเลสไม่ได้จริงๆ นั่นแหละ

แต่สัมมาสมาธิมีความสงบสุข สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี สงบสุขนั้นเป็นสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน พระพุทธศาสนาเกิดตรงนี้

©2026 sa-ngob.com

พระพุทธศาสนาเกิดทางสายกลาง ไม่ใช่ทั้งโลกและไม่ใช่ทั้งโกหกมดเท็จ ไม่ใช่ ๑๘ มงกุฎ ไม่ใช่อะไรทั้งนั้น แต่เวลาใช่ อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตน เป็นที่พึ่งแห่งตน

ถ้าใช่ ถ้าใช่คือพุทธะไง คือจิตวิญญาณของเราไง แล้วเราใช้สติปัญญาพิจารณาของเราเต็มที่ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง แล้วมันปล่อยวางๆๆ ปล่อยวางเรื่องโลกๆ โลกียะ ปล่อยวางโลกๆ ว่าเอ็งแน่ เอ็งยอด เอ็งเยี่ยม เอ็งเป็นเทวดา เอ็งเก่งกว่าพระพุทธเจ้า เอ็งจะเป็นพระพุทธเจ้าองค์ต่อไป ร้อยแปดพันเก้า มันปล่อยหมดนะ สมบัติบ้า ไอ้พวกบ้ามันบ้าแบบนี้ แล้วเราก็บ้าอยู่กับเขานะ

แต่ด้วยอำนาจวาสนาไง วันเข้าพรรษา อธิษฐานธุดงควัตร วันเข้าพรรษา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้อยู่กับที่ อย่าขยับจรไปที่อื่น แล้วพยายามคุมใจตัวเองให้ได้ แล้วจะฝึกหัดปฏิบัติให้ได้ พระพุทธศาสนาสอนที่นี่ สอนที่ อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนๆๆ ตนคือสัมมาสมาธิ

ผู้ที่ทำสมาธิไม่เป็น ไม่เคยเห็นตัวเอง ไม่เคยเห็นตน ไม่เคยเห็นทาง เห็นต้นทาง

เห็นแล้วเดินเป็นไหม

สมถกรรมฐานยกขึ้นสู่วิปัสสนา พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งปัญญา แต่เป็นภาวนามยปัญญา

©2026 sa-ngob.com

ไอ้ปัญญาที่ว่าปัญญาอบรมสมาธิๆ ที่เราพูดอยู่นี่ ปัญญาอบรมสมาธิ มันเป็นปัญญาจำไง เพราะเราศึกษาค้นคว้ามาจากธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง คือมันเป็นผลงาน มันเป็นธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เราจำมา จำมาเพื่อมาครอบงำ เพื่อมาพิจารณาให้กิเลสมันสงบตัวลง แล้วเอ็งต้องยกขึ้นสู่วิปัสสนา ยกขึ้นสู่นั่นแหละจะเป็นปัญญาของ อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ก็เกิดจากจิตดวงนั้น

จิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่มีต้นไม่มีปลาย วันเวลา เห็นไหม ยุคหิน ยุคน้ำแข็ง ยุคที่จะพัฒนา แต่ละยุค ทำไมเรารู้ได้ล่ะ ไดโนเสาร์ ๑๒๐ ล้านปี ๑๕๐ ล้านปี ทำไมรู้ได้ล่ะ

นี่ไง ทางโลก ทางวิทยาศาสตร์มันเจริญ มันเข้าใจได้ เมื่อก่อนไม่รู้หรอก เดี๋ยวนี้รู้ไปหมดเลย พิสูจน์ๆ ได้ทั้งนั้นน่ะ

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ เอ็งจะพิสูจน์หรือยังล่ะ ใครจะพิสูจน์ล่ะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพิสูจน์มาแล้ว หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านพิสูจน์มาก่อน ท่านถึงได้การยกย่องจากครูบาอาจารย์เป็นโรงงานผลิตพระอรหันต์ หมายความว่า ท่านตรวจสอบได้ ท่านพิจารณาได้ว่าอะไรเป็นโลก อะไรเป็นธรรม

สิ่งที่เป็นโลกๆ มันก็เป็นวิทยาศาสตร์ เป็นโลกที่เราเข้าใจกันอยู่นี่แหละ แล้วเก่งกาจ ศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ ๕๐๐ ใบ เอาไว้เผาศพ

©2026 sa-ngob.com

แต่ถ้าศึกษาค้นคว้า อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนสำคัญมาก ทำให้เป็น

ฤาษีชีไพร นักพรตทั้งหลาย ทางศาสนาลัทธิต่างๆ ทำสมาธิทั้งนั้นน่ะ ทำสมาธิทั้งนั้น ไม่มีศาสนาใดไม่ทำสมาธิหรอก มิจฉาหรือสัมมาล่ะ

พระเราแท้ๆ นี่แหละ พระในพระพุทธศาสนานี่แหละ ทำสมาธิหรือทำอะไร ทำอะไรกัน

ถ้ามันรู้ เรานะ ทองกับหิน มึงเอาอะไร หินใครๆ ก็รู้ได้ แจกกันได้ทั่วไป ทองไม่ได้นะ แจกไม่ได้

เอ็งจะเป็นหินหรือเอ็งจะเป็นทอง เอ็งจะเป็น อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ เป็นบุคคลคนหนึ่งในพระพุทธศาสนา แล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ยกขึ้นสู่วิปัสสนาให้เป็น

วิปัสสนาอะไร

“พิจารณากายสิคะๆ”

พิจารณาจากสมองมึงไง พิจารณาด้วยอารมณ์มึงไง พิจารณาด้วยภวังค์เอ็งไง แล้วก็ไอ้พวกกรรมฐานไม่มีการศึกษา ไอ้พุทโธๆ ไอ้พวกโง่เง่าเต่าตุ่น

ถ้าจิตมันสงบมันเห็นกายนะ

“พิจารณากายสิคะ”

©2026 sa-ngob.com

ใครพิจารณาล่ะ

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตน ตนรู้ ตนเห็น ตนมีสติ ตนยกขึ้นสู่วิปัสสนา

คนมีสติ หลับ เผลอหลับ นั่งหลับ สว่างไสวทุกอย่าง ไม่รู้หรือ

ไอ้ที่ว่าไอ้นู่นไอ้นี่ เพราะมึงหลงทั้งนั้นแหละ ถ้ามึงเป็น มึงทำของมึงได้ ถ้าเห็นสติปัฏฐาน ๔ ในพระพุทธศาสนา เห็นกิเลสชัดๆ เลยนะ พอเห็นกิเลสชัดๆ เห็นไหม อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน มันเป็นทางระหว่างโลกกับธรรม

ถ้าทำสมาธิไม่เป็น ตกภวังค์ไป นั่นเรื่องโลกๆ ทั้งนั้น เรื่องโลกๆ คือโดยความคิดของสัตว์โลก ความคิดของวิทยาศาสตร์ ความคิดของการจดจำไว้ในสถิติ

ปัญญาๆ มันจะเกิด อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน มันเกิดในหัวใจของหลวงปู่เสาร์ก่อน เกิดในหัวใจของหลวงปู่มั่นก่อน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัดปฏิบัติมาจนถึงที่สุดแห่งทุกข์ก่อน บุคคล ๔ คู่ มันมหัศจรรย์

ในพระพุทธศาสนาเขียนอย่างนั้น ทำอย่างนั้นจริงๆ หมดน่ะ แล้วที่เอาไปโม้กันน่ะ มันพูดมากกว่าหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นมากมาย แต่มันทำไม่เป็น มันไม่เคยเห็นของจริง มันถึงไม่รู้จักสิ้นสุดแห่งทุกข์

©2026 sa-ngob.com

เวลามันเป็นจริงเป็นจัง เห็นไหม วันนี้วันมหาปวารณา ถ้าใครทำได้ มันผลจากการเทศนาว่าการ ใครทำได้ มันจะรู้มันจะเห็นในใจของตน ถ้าใครทำไม่ได้ แล้วถ้ามันผิดพลาดไป ไปทำลายใคร ไปกีดขวางใคร ไปทำสะเทือนในวงการใด ขอโทษ วันมหาปวารณา

สิ่งมีชีวิต สรรพสิ่งในวัฏฏะ กิเลส วันเวลากลืนกินหมด ไม่มีใครเหลือเลยนะ แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอบรมบ่มเพาะหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ถึงที่สุดแล้ววิหารธรรม ไม่มีสิ่งใดเข้าไปแตะต้องได้

กาลเวลาก็เรื่องของมึง วัฏฏะก็เรื่องของมึง วิหารธรรมมันเรื่องของใจดวงนั้น ใจดวงนั้นในพระพุทธศาสนา มีเฉพาะในพระพุทธศาสนา มีเฉพาะผู้ที่อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนๆๆ ตนรื้อค้นตนให้พบ รื้อค้นตนให้เจอ สมถกรรมฐานยกขึ้นสู่วิปัสสนา ประพฤติปฏิบัติให้พ้นจากกาลเวลา มันจะเป็นข้อเท็จจริง แล้วมหัศจรรย์ในพระพุทธศาสนา เอวัง

©2026 sa-ngob.com